

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 157/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. B. F., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove a jeho uzneseniami sp. zn. 6 CoE 169/2012 z 30. augusta 2012, sp. zn. 8 CoE 124/2012 z 30. augusta 2012, sp. zn. 14 CoE 39/2012 z 27. augusta 2012, sp. zn. 16 CoE 133/2012 z 20. augusta 2012, sp. zn. 9 CoE 38/2012 z 25. septembra 2012, sp. zn. 17 CoE 136/2012 z 20. septembra 2012 a sp. zn. 6 CoE 205/2012 z 28. septembra 2012 v spojení s postupom Okresného súdu Poprad a jeho uzneseniami sp. zn. 10 Er 70/2006 z 10. apríla 2012, sp. zn. 17 Er 202/2005 z 28. decembra 2011, sp. zn. 15 Er 311/2005 z 27. októbra 2011, sp. zn. 14 Er 356/2005 z 1. februára 2012, sp. zn. 15 Er 107/2004 z 27. októbra 2011, sp. zn. 13 Er 71/2006 z 15. marca 2012 a sp. zn. 13 Er 151/2005 z 13. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 14738/2012 až sp. zn. Rvp 14740/2012, sp. zn. Rvp 14803/2012 až sp. zn. Rvp 14804/2012, sp. zn. Rvp

14806/2012, sp. zn. Rvp 16158/2012 až sp. zn. Rvp 16163/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 14738/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 11., 13. a 21. decembra 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a zákazu diskriminácie zaručeného čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a jeho uzneseniami sp. zn. 6 CoE 169/2012 z 30. augusta 2012 (Rvp 14738/2012 a Rvp 14806/2012), sp. zn. 8 CoE 124/2012 z 30. augusta 2012 (Rvp 14739/2012 a Rvp 14804/2012), sp. zn. 14 CoE 39/2012 z 27. augusta 2012 (Rvp 14740/2012 a Rvp 14803/2012), sp. zn. 16 CoE 133/2012 z 20. augusta 2012 (Rvp 16159/2012 a Rvp 16160/2012), sp. zn. 9 CoE 38/2012 z 25. septembra 2012 (Rvp 16158/2012 a Rvp 16161/2012), sp. zn. 17 CoE 136/2012 z 20. septembra 2012 (Rvp 16162/2012) a sp. zn. 6 CoE 205/2012 z 28. septembra 2012 (Rvp 16163/2012, ďalej aj „napadnuté rozhodnutia krajského súdu“) v spojení s postupom a uzneseniami Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 Er 70/2006 z 10. apríla 2012 (Rvp 14738/2012 a Rvp 14806/2012), sp. zn. 17 Er 202/2005 z 28. decembra 2011 (Rvp 14739/2012 a Rvp 14804/2012), sp. zn. 15 Er 311/2005 z 27. októbra 2011 (Rvp 14740/2012 a Rvp 14803/2012), sp. zn. 14 Er 356/2005 z 1. februára 2012 (Rvp 16159/2012 a Rvp 16160/2012), sp. zn. 15 Er 107/2004 z 27. októbra 2011

(Rvp 16158/2012 a Rvp 16161/2012), sp. zn. 13 Er 71/2006 z 15. marca 2012 (Rvp 16162/2012) a sp. zn. 13 Er 151/2005 z 13. marca 2012 (Rvp 16163/2012, ďalej aj „napadnuté rozhodnutia okresného súdu“).

2. Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmlúv o úvere uzavretých s dlžníkmi úvery, ktoré boli títo povinní vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverových zmluvách. Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu priamo v zmluve dohodnuté, že v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, je možné okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu. Táto zápisnica bola exekučným titulom na vykonanie exekúcie. V prípade vecí vedených pod sp. zn. Rvp 16158/2012 a sp. zn. Rvp 16161/2012, teda vo vzťahu k postupu a uzneseniu krajského súdu sp. zn. 9 CoE 38/2012 z 25. septembra 2012 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 15 Er 107/2004 z 27. októbra 2011, bol exekučným titulom na vykonanie exekúcie rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu zriadeného obchodnou spoločnosťou S., a. s., B. Súdny exekútor na základe poverení udelených okresným súdom začal nútený výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu. V priebehu exekučného konania okresný súd napadnutými rozhodnutiami vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky napadnutými rozhodnutiami potvrdil prvostupňové rozhodnutia okresného súdu ako vecne správne.

3. Argumentáciu sťažovateľky v podaných ústavných sťažnostiach možno zhrnúť do niekoľkých rovín.

3.1.1 V prvej rovine sťažovateľka atakuje samotnú právomoc okresného súdu ako súdu exekučného v exekučnom konaní preskúmať exekučný titul, ktorým bol v prípade sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 16158/2012 a sp. zn. Rvp 16161/2012, teda vo vzťahu k postupu a uzneseniu krajského súdu sp. zn. 9 CoE 38/2012 z 25. septembra 2012 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 15 Er 107/2004 z 27. októbra 2011 rozsudok rozhodcovského súdu, keď tvrdí, že „*Všeobecný súd vo veci sťažovateľa/sťažovateľka nebol*

povinný zaoberať sa skúmaním, či príslušné deklaratórne rozhodnutie rozhodcovského súdu bolo vydané v súlade s platnými predpismi. Aj keby bolo pravdou to, čo v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol všeobecný súd, nemalo by to vplyv na vyššie uvedené tvrdenie a to preto, že v čase, keď došlo k vydaniu rozhodnutia rozhodcovského súdu, Slovenská republika bola právnym štátom, a preto žalovanému (dlžníkovi) nič nebránilo využiť možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku príslušnému všeobecnému súdu.“. Ďalej poukázala na to, že „... právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, účinky rozhodcovského rozsudku majú ten dôsledok, že exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. ... rozsudkom rozhodcovského súdu je exekučný súd viazaný rovnako, ako je viazaný rozsudkom všeobecného súdu (ust. § 159 ods. 2 OSP).“.

3.1.2 V ostatných podaných ústavných sťažnostiach, v ktorých bola exekučným titulom notárska zápisnica, sťažovateľka dôvodila, že „Základnou vlastnosťou notárskej zápisnice je jej vierohodnosť. Notár poskytuje účastníkom garanciu, že jej obsah sa nebude dodatočne meniť. Všeobecný súd nedisponuje právomocou (takúto právomoc nemožno vyvodit' zo žiadneho právneho predpisu) umožňujúcou mu zasahovať do tejto garancie ovplyvňovaním výkonu práva vyplývajúceho z obsahu notárskej listiny. Exekučný súd porušil legitímne očakávanie sťažovateľa, že nastanú účinky, ktoré právo s predmetným právnym úkon a postupom spája.“.

Poukázala aj na dôsledky tohto postupu okresného súdu a uviedla: „Všeobecný súd, ktorý koná v pozícii exekučného súdu, nie je legitímne schopný vykonávať úkony smerujúce k opätovnému komplexnému rozhodovaniu o veci s tým, že výsledkom takéhoto rozhodovania je úplná nemožnosť vykonať právo pre veriteľa, teda vmanévrovanie veriteľa do situácie, ako by bol exekučný titul zrušený.“

3.2 V druhej rovine poukázala na závažné procesné pochybenie v postupe okresného a krajského súdu a tvrdila, že oba sudy postupovali v rozpore s § 57 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej aj „Exekučný poriadok“), k čomu argumentovala, že „Prvostupňový súd... nedodržel... procesný postup upravený v... ustanovení § 57 ods. 5 veta druhá Exekučného poriadku a odňal tak

oprávnenému možnosť konať pred súdom. Súd nenariadil ústne pojednávanie a tento nedostatok nekorigoval ani súd druhého stupňa! Ak by aj bolo pravdou, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo vydané skôr, ako bolo citované ustanovenie súčasťou Exekučného poriadku (t. j. pred účinnosťou zákona č. 230/2012 Z. z.), na argumentácii a legitímite námietky oprávneného to nič nemení, pretože podľa prechodných ustanovení je nutné postupovať podľa Exekučného poriadku v znení zákona č. 230/2012 Z. z. aj v prípade exekučných konaní začatých pred jeho účinnosťou. Odvolací súd rozhodne mal napadnuté uznesenie v súlade s ustanovením § 221 ods.1 písm. f), O. s. p. zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.“.

3.3.1 V neposlednom rade sa sťažovateľka snaží vyvolať konanie o prejudiciálnej otázke pred Súdny dvorom Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“). V tomto ohľade v sťažnostiach vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 16158/2012 a sp. zn. Rvp 16161/2012, teda vo vzťahu k postupu a uzneseniu krajského súdu sp. zn. 9 CoE 38/2012 z 25. septembra 2012 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 15 Er 107/2004 z 27. októbra 2011, v ktorých bol exekučným titulom rozsudok rozhodcovského súdu, poukazuje na to, že *«Vzhľadom na požiadavky jednotnej aplikácie a jednotnej interpretácie úniového práva je potrebné text úniového predpisu skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a vziať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ samotného predpisu. Pokiaľ je výklad ustanovenia práva Únie v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorej je súčasťou. Tvrdíme, že súd sa nijako nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nijako nezdôvodnil prečo považuje rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v zmluve o úvere. Máme za to, že v danom prípade je nutné požiadať o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor európskej únie.».*

3.3.2 V ostatných podaných sťažnostiach, v ktorých bola exekučným titulom notárska zápisnica, sťažovateľka vo vzťahu k potrebe začatia konania o predbežnej otázke dôvodila: *„Tvrdíme, že... udelenie plnomocenstva tretej osobe na zastupovanie spotrebiteľa nie je možné považovať za neprijateľnú podmienku, ktorá by z pohľadu spotrebiteľa spôsobovala značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v jeho neprospech. Tvrdíme, že súd sa*

nijako nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nijako nezdôvodnil prečo považuje za neprijateľnú podmienku v zmluve o úvere práve splnomocnenie, ako jednostranný právny úkon, ktorým dlžník dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda aby v jeho mene uznal dlh do výške vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva.“

3.4 Sťažovateľka v nadväznosti na svoje úvahy smerujúce k potrebe konania o prejudiciálnej otázke poukázala aj na to, že tak okresný súd, ako aj krajský súd sa nijako nevysporiadali s jej návrhom na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), teda z dôvodu začatia konania o prejudiciálnej otázke/otázkach ňou formulovaných, k čomu dôvodila, že „Práve chýbajúca procesná činnosť porušovateľov vecne vyjadrená vydaním rozhodnutia o návrhu na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) OSP a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ, ako aj úplná ignorácia právnej argumentácie a tvrdení sťažovateľa vo vzťahu k nutnosti súdu konať položením prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie, zásadným spôsobom porušila základné práva sťažovateľa...“

Tvrdíme, že návrh na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) OSP a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ bol vzhľadom k jeho obsahu podaný legitímne a bolo nutné o ňom rozhodnúť formou uznesenia.“

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej v záhlaví tohto rozhodnutia označených práv postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, zruší napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu a veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A

K spoločnému prerokovaniu vecí

7. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

8. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 14738/2012 až sp. zn. Rvp 14740/2012, sp. zn. Rvp 14803/2012 až

sp. zn. Rvp 14804/2012, sp. zn. Rvp 14806/2012, sp. zn. Rvp 16158/2012 až sp. zn. Rvp 16163/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.B

K namietanému porušeniu označených základných práv a slobôd napadnutými rozhodnutiami okresného súdu

9. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

10. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutia okresného súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti týmto bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto ňou podané sťažnosti v tejto ich

časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.C

K namietanému porušeniu označených základných práv a slobôd napadnutými rozhodnutiami krajského súdu

11. Ústavný súd po preskúmaní predmetu týchto sťažností a v kontexte aj svojich zistení dospel k záveru, že použitá argumentácia sťažovateľky v podaných sťažnostiach je v podstate totožná s jej právnou argumentáciou, ktorú použila v stovkách predošlých sťažností, ktorými sa ústavný súd už zaoberal v uplynulom období a v ktorých atakovala právne závery všeobecných súdov vo vzťahu k právnemu posudzovaniu tak rozhodcovských doložiek ako nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách, alebo posudzovanie notárskych zápisníc ako nespôsobilých exekučných titulov z dôvodu nesplnenia podmienok formálnej a materiálnej platnosti notárskej zápisnice vrátane posúdenia zmlúv o úvere koncipovaných formulárovou formou ako spotrebiteľských zmlúv v nadväznosti na podmienky v nich uvedené. Vzhľadom na totožnosť tak v osobe sťažovateľky, ako aj totožnosť v použitej právnej argumentácii a skutkových okolnostiach, ktoré boli podstatné pre ustálenie záverov všeobecných súdov aj v prípadoch predošlých, ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na to, že sťažovateľke sú známe dôvody odmietnutia sťažností v obdobných prípadoch a ustálený právny názor ústavného súdu na danú právnu problematiku v závislosti od predmetu napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov a ňou použitej argumentácie bez relevantných zmien, nie je potrebné uvádzať tie isté dôvody odmietnutia, ako to je aj v prípade týchto sťažností. Vzhľadom na uvedené sa preto ústavný súd plne stotožňuje s odôvodnením svojich predchádzajúcich rozhodnutí (napr. sp. zn. I. ÚS 379/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. I. ÚS 381/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. I. ÚS 220/2011 z 9. júna 2011, sp. zn. I. ÚS 410/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. II. ÚS 337/2012 z 13. septembra 2012, sp. zn. III. ÚS 488/2012 z 2. októbra 2012...), ktoré skončili odmietnutím podobných a opakujúcich sa sťažností sťažovateľky z dôvodov tam uvedených. Ústavný súd v takýchto a obdobných prípadoch nemá dôvod

meniť svoje už ustálené právne názory, a preto v podrobnostiach odkazuje na svoje už citované rozhodnutia.

12. K námietke sťažovateľky spočívajúcej v rozhodovacej činnosti tak okresného súdu, ako aj krajského súdu v rozpore s § 57 ods. 5 Exekučného poriadku (pozri bod 3.2) ústavný súd uvádza, že novelizácia Exekučného poriadku zavedená zákonom č. 230/2012 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novelizácia Exekučného poriadku“), zaviedla povinnosť prvostupňového súdu rozhodujúceho o vyhlásení exekúcie za neprípustnú pre iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, nariadiť vo veci pojednávanie. Táto povinnosť sa v zmysle obsahu dôvodovej správy k novelizácii Exekučného poriadku má vzťahovať na konanie prvostupňového, nie druhostupňového súdu (všetky uvedené napadnuté rozhodnutia okresného súdu boli vydané do účinnosti novelizácie Exekučného poriadku) a táto povinnosť prvostupňového súdu neplatí v prípadoch, v ktorých prvostupňový súd rozhodol len o zastavení exekučného konania.

13. Povinnosť krajského súdu ako súdu odvolacieho v odvolacom konaní nariadiť pojednávanie za stanovených podmienok vyplýva z § 214 ods. 1 OSP. Z ustanovenia § 214 ods. 2 OSP vyplýva fakultatívna, a nie obligatórna povinnosť odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Vzhľadom na túto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu aj za podmienky účinnosti novelizácie Exekučného poriadku účinnej od 9. augusta 2012 bolo v kontexte citovanej právnej úpravy na samotnom rozhodnutí krajského súdu ako súdu odvolacieho za predpokladu potvrdenia prvostupňového rozhodnutia z vecnej stránky ako rozhodnutia správneho, či nariadi alebo nenariadi pojednávanie na prejednanie odvolania. V prípade jeho nenariadenia sa tak podľa názoru ústavného súdu krajský súd nedopustil porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. K sťažovateľkou namietanému konaniu o prejudiciálnej otázke ústavný súd poukazuje na to, že účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdneho dvora spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdny dvorom pri výklade práva Európskej únie (ďalej aj „EÚ“). Konanie podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „Zmluva o ES“) je založené na delbe úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom. Je vecou len vnútroštátneho súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke pre vydanie rozsudku vo veci samej, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdny dvor. V dôsledku toho je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva EÚ (napríklad rozsudok z 11. júla 2006, Chacón Navas, C 13/05, bod 32 a tam citovaná judikatúra).

15. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdny dvoru podľa čl. 234 Zmluvy o ES (resp. čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ) platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok.

16. Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku Súdny dvoru, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom treba pripomenúť aj jeho povinnosť podľa § 1 v spojení s § 109 ods. 1 písm. c) OSP zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania (m. m. IV. ÚS 206/08).

17. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Súdny, ktoré sú z dôvodu svojho postavenia vo vnútroštátnom súdnom systéme povinné predkladať prejudiciálne otázky, sa môžu tejto povinnosti vyhnúť za splnenia niektorého alebo viacerých nasledujúcich predpokladov:

a) ak odpoveď na prejudiciálnu otázku by nemala žiadny význam pre vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej,

b) ak ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená Súdny dvorom, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre Súdneho dvora bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „acte éclairé“),

c) ak je výklad práva Spoločenstva alebo Únie taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku (princíp „acte clair“).

18. Krajský súd napr. vo svojom uznesení sp. zn. 17 CoE 136/2012 z 20. septembra 2012 a uznesení sp. zn. 6 CoE 205/2012 z 28. septembra 2012 k tejto námietke sťažovateľky uviedol: «Na margo návrhu na prejudiciálne konanie, aby súdny dvor Európskej únie... rozhodol o otázke, či ide o nepriateľnú zmluvnú podmienku, odvolací súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora, ktorá nepodporuje právny názor oprávneného. Je vecou členských štátov, aby sa vyrovnali s otázkou, či v konkrétnom prípade ide o nepriateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve (rozsudok Súdneho dvora Pannon C. 243/08: „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, splňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú“, tiež rozsudok Súdneho dvora Frieburger Kommunalbauten C- 237/02).»

19. Krajský súd ďalej v uznesení sp. zn. 6 CoE 169/2012 z 30. augusta 2012 uviedol, že „Podmienky na predloženie prejudiciálnej otázky neboli splnené. Nie súdny dvor, ale vnútroštátny súd má posúdiť otázku, či ide o nepriateľnú zmluvnú podmienku (porov. Rozsudku súdneho dvora PANNON, Frieburger Komunnalbauten.“.

20. Po oboznámení sa s obsahom odôvodnení citovaných rozhodnutí krajského súdu vo vzťahu k požiadavke sťažovateľky na začatie konania o prejudiciálnej otázke ústavný súd uvádza, že krajský súd pri svojich úvahách pri výklade rozhodcovskej doložky zakladajúcej právomoc rozhodcovského súdu na konanie vychádzal z relevantnej judikatúry Súdneho dvora, ktorú vyložil v medziach svojej právomoci, pričom v kontexte vnútroštátnej spotrebiteľskej legislatívy aj posúdil viaceré zmluvné dojednania v zmluve o úvere za nekalé zmluvné podmienky, o ktorých rozhodol. Inými slovami, krajský súd disponujúc

s právnym názorom Súdneho dvora (pozri bod 18, 19) nepovažoval za potrebné otvárať konanie o otázkach, pri ktorých nemal pochybnosti (pozri bod 17).

21. K námietke sťažovateľky spočívajúcej v jej tvrdení, že „Práve chýbajúca procesná činnosť porušovateľov vecne vyjadrená vydaním rozhodnutia o návrhu na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) OSP a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ... zásadným spôsobom porušila základné práva sťažovateľa...“, vzťahujúcej sa teda na postup všeobecných súdov, ktoré tak v prvostupňovom, ako aj v odvolacom konaní nepristúpili k vydaniu rozhodnutia o výslovnej požiadavke sťažovateľky na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP (bližšie pozri bod 3.4., pozn.), teda nerozhodli formou predpokladanou § 167 ods. 1 OSP, ústavný súd konštatuje, že je pravdou, že z dikcie § 167 ods. 1 OSP vyplýva, že práve uznesenie je forma rozhodnutia, ku ktorej súd pristupuje vtedy, ak či už v súlade s návrhom účastníka konania, alebo v nesúlade s ním rozhoduje o procesných otázkach týkajúcich sa vedenia konania, teda aj napr. o prerušení konania z dôvodu konania o prejudiciálnej otázke. Táto zákonom nadefinovaná možnosť postupu súdu v konaní je podporená legislatívne vymedzeným rámcom jeho postupu v zmysle už citovanej právnej úpravy OSP.

22. Ústavný súd je v tejto súvislosti nútený sťažovateľke pripomenúť, že v zmysle svojej štandardnej judikatúry nie je oprávnený posudzovať zákonnosť rozhodnutí, proti ktorým bola ústavná sťažnosť podaná. Jeho primárnou úlohou priamo definovanou v čl. 124 ústavy je ako nezávislého ochrancu ústavnosti skúmať a rozhodovať o porušeníach ústavnosti v kontexte označených základných práv, ktorých porušenie sa namieta, a nie skúmať porušenia zákonnosti, ktoré svojou intenzitou nedosahujú porušenia označených základných práv a slobôd. Inými slovami, ústavný súd teda nepovažuje za potrebné zaoberať zákonnou právnou argumentáciou, ktorou je/bola odôvodňovaná opodstatnenosť sťažovateľkou podaných sťažností, ale iba z nej vyplývajúcimi ústavnoprávnymi aspektmi, ktorých mieru a intenzitu zásahu do sťažovateľkou označených základných práv a slobôd posudzuje/resp. posudzoval, a to v zmysle ústavou pevne zakotveného svojho poslania v právnom štáte.

23. Navyše, ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už judikoval svoj názor, ktorým uprednostnil materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Priorizovanie formálnych požiadaviek vyplývajúcich z noriem bežného zákonodarstva (formálne poňatie právneho štátu) môže totiž v konkrétnych súdnych konaniach viesť k rozhodnutiam, ktoré budú v rozpore s účelom a zmyslom príslušnej právnej úpravy, resp. v okolnostiach vecí v kontexte podaných účelových návrhov na postup súdu návrhmi nadbytočnými, ktorých cieľom je/bude úmyselne spomaliť/sťažiť postup súdu v konaní v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Inými slovami, ústavný súd prioritizuje zváženie konkrétnych okolností posudzovaného prípadu/prípadoch a jeho/ich materiálne dôsledky na právnu sféru sťažovateľa.

24. V závere svojej argumentácie ústavný súd dodáva, že nemohol prehliadnúť predovšetkým „hmotnoprávne“ aspekty tvoriace nosné dôvody podaných súdnych žalôb v konaní pred všeobecnými (exekučnými) súdmi v kontexte s už právoplatnými rozhodnutiami súdov (všeobecných i ústavného), ktoré sa týkali množstva podobných prípadov súvisiacich s tým istým účastníkom, a to spoločnosťou P., s. r. o. Tieto sú pre všetkých zainteresovaných už notoriety, preto nie je potrebná ich konkretizácia. Vzhľadom na tieto skutočnosti vyvstáva aj otázka, aký význam a efektivitu má pre sťažovateľku tento postup, keďže aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nie je nevyhnutné ako predpoklad možnosti obrátiť sa na tento medzinárodný súdny orgán vyčerpať právny prostriedok nápravy na národnej úrovni, pokiaľ sa javí z materiálneho hľadiska v obdobných prípadoch ako neefektívny.

25. V kontexte s už uvedeným ústavný súd už iba dodáva, že právny zástupca sťažovateľky aj takýmto spôsobom zahlcuje ústavný súd podaniami, o ktorých je/musí si byť už dopredu vedomý, že nebudú v konaní pred ústavným súdom vzhľadom buď na rovnaký spôsob ich vybavenia v predošlom období, alebo na dôvod namietania

neexistujúcich porušení základných práv a slobôd úspešné, a ktorých spracovanie z hľadiska časového a kapacitného bráni ústavnému súdu venovať sa tým veciam, ktoré si zasluhujú pozornosť, dokonca i jeho zásah. Takýto postup advokátskej kancelárie ústavný súd vníma len ako snahu o získanie materiálnych prostriedkov (odmeny) bez ohľadu na to, či taký postup zákon umožňuje, a je to porušením buď zákonných, alebo etických povinností advokáta.

26. Ústavný súd s poukazom na uvedené skutočnosti a prihliadajúc na zásady procesnej hospodárnosti konania sťažovateľku upozorňuje, že pokiaľ aj naďalej bude ústavnému súdu podávať takéto typovo zhodné sťažnosti, ktorých nedostatky sú jej známe z jeho rozhodovacej činnosti týkajúcej sa jej obdobných vecí, môže ústavný súd využiť možnosť vyplývajúcu z § 25 ods. 2 poslednej vety zákona o ústavnom súde a odmietnutie sťažností neodôvodniť.

26. Pretože sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2013